

Andrea Fischerová
Dům v Orionu

Andrea Fischerová
Dům v Orionu

Eroika

Andrea Fischerová

Dům v Orionu

Eroika

© Andrea Fischerová, 2012

© Eroika, 2012

ISBN 978-80-87409-17-6

Vyvlékla drátěnou kličku, která spojovala branku se sloupkem plotu. Branka okamžitě povolila a zastavila se o neposekanou travu vyrůstající ze spár cesty z temně červených cihel. Silou se do ní opřela a vešla do zahrady. Zahradou se vlnily vlčí máky a heřmánek, chrpy, kopretiny, široké listy konvalinek a zdivočelé pomněnky. Pampelišky právě odkvétaly a pivoňky měly nalitá poupata. Levandule podél celého plotu a přední části domu se začínaly barvit do fialového odstínu a zahlcovat vzduch svou vůní. V trávě bylo možné vytušit ohraničení květinových nebo zeleninových záhonů, ale všechno bylo prorostlé břechťanovými listy lesknoucími se v dopoledním slunci. Pohybovala se pomalu a tiše, jako by ji mohl někdo zahlédnout nebo zaslechnout a vyhnat z místa, které plot i přes očividně dlouholetou nepřítomnost majitelů stále ochraňoval jako soukromý majetek.

„Potichoučku, musíme být jako myšky.“ Dcera šla těsně za ní a nepouštěla její ruku. Dívala se dolů, bosé nohy v žlutých sandálech sledovaly vyšlapanou stopu v trávě, kterou zanechala její matka. „Jato myšty,“ opakovala šeptem po ní a jejich ruce do sebe byly pevně zaklíněny. Šly podél domu vysokou trávou. Dům byl v těchto místech zakrytý keři odkvetlých šeříků a na druhé straně místo plotu bujely plané růže. Znetvořený strom v rohu zahrady se červenal zralými třešněmi. Když došly na úroveň zadní části domu, dcera její ruku pustila a rozběhla se. V prostoru otevřené louky ji opustila opatrnost a její hlas zesílil. „Mami, tady, detu, jadoa,“ zavolala nadšeně a brala matce z rukou deku, kterou si sem nosily. „Jadoa, podívej,“ volala a smála se a poklekla ke keříčkům lesních jahod. Jistými pohyby je trhala. Opatrně, aby je nepomačkala, aby si neušpinila ruce a letní šatičky, opatrně trhala jednu jahodu za druhou, zatímco matka rozprostřela deku přes vysokou travu a usadila se na ní. Pozorovala svou dceru a na chvíli i zavřela oči. Matka se jmenovala Kateřina, dcera také, ale všichni jí říkali Kačenko.

Od té doby, co se přestěhovali do třípokojového bytu v novém činžáku o dvě ulice dál, sem chodily nejméně jednou týdně. Nové bydliště nemělo hřiště a v bezprostředním sousedství nebydlely žádné děti, a tak Kateřina vymyslela tato dopolední dobrodružství v zahradě domu, ve kterém nikdo nebydlel. Nikdy se tady s nikým nepotkaly, zahrada divočela a ztrácela veškerou kultivovanost. Kateřina byla zvyklá být se svou dcerou sama. Odpoledne jezdívala za kamarádkami a jejich dětmi, ale byly to spíš povrchní známosti. Dopoledne patřila jen jí a Kačence. V Liberci bydlela už téměř čtyři roky, a přesto se jí nepodařilo se s někým opravdu sblížit. Vzpomínala na Martu, na svou přítelkyni z dětství a ze střední školy. Byly si tak blízké. Nezbývalo jim než si bezprostřední blízkost přátelství nahrazovat dlouhými telefonáty jednou za týden.

Ležela na dece a pohledem přejížděla po fasádě domu, ze kterého byla ze zadní části zahrady vidět velká terasa v přízemí, malý balkon v prvním patře a několik oken. Karyatida ve splývavých šatech držící svou hlavou balkon jako nebesa, řecké vázy na zábradlí, pravidelné oblouky, motivy květin. Okna byla zanesená prachem, bez záclon a závěsů, barva se olupovala a padala pod dům do vysoké trávy, stejně jako kusy omítky a cihel. Nikdo v domě nebydlel, a dům chátral. Ležela na dece a vnímala přítomnost své dcery, která tichým lá lá lá doprovázela trhání jahod. Do kelímku od jogurtu soustředěně dávala jahody, které ještě nesnědla, a sbírala také sedmikrásky a modré okvětní lístky bouřek. Vstávala od kelímku a zase se k němu vracela a pokaždé do něj něco položila.

Kateřina měla zavřené oči a potom je zase otevřela. Bezmyšlenkovitě si prohlížela fasádu domu, když vtom si najednou uvědomila, že se dívá do něčí tváře, bledé a strnulé tváře, jejíž oči shlížely přímo k nim dolů do zahrady. Kateřina si nejdřív nebyla jistá, jestli to není odraz sochy nebo nějakého ornamentu, když se ale tvář pohnula a zmizela za zdí vedle okna, věděla jasně, že v domě někdo je. Byl to jen moment, krátký a dlouhý zároveň, ale v Kateřině okamžitě vyvolal

ochranářský pud. Ještě jednou se podívala do okna a do dalších oken. Vstala, sbalila deku a hračky naházela do proutěného košíku. Srdce jí divoce bušilo.

„Kačenko, už půjdeme, pomalu a potichoučku,“ řekla naléhavě své dceři, která musela z jejího hlasu poznat, že není všechno úplně v pořádku, protože k ní vzhledla a v očích měla strach.

„Ano, ano,“ odpověděla a začala se natahovat po matčině ruce. Okamžitě se spolu vydaly zpět směrem k brance. Nešly pomalu, šly rychle, a znovu spolu promluvily až na chodníku, když Kateřina navlékla drátěnou kličku na sloupek plotu.

„Jadua, dobrá jadua, mňam,“ broukala si Kačenka nad kelímkem nasbíraných jahod a očividně zapoměla na tón matčina hlasu, který ji před chvílí tak postrašil. Kateřina však zapomenout nemohla.

Byl to muž, nebo žena? Byl to mladý, nebo starý člověk? Byl živý, nebo mrtvý? Opravdu ji napadlo, že to byla neživá bytost, tak bledá a strnulá ta tvář byla. Tak neživě působila. Sama se podivila tomu, že ji něco takového vůbec napadlo, protože se považovala za racionálního člověka, který nevěří ani v posmrtný život podle křesťanského plánu. Když večer ukládala Kačenku do postýlky, když ji držela za ruku a čekala, až usne, snažila se připomenout si rysy té tváře. Věděla, že v tom domě nikdo nebydlí, a samozřejmě věděla, že v něm jednou, kdysi dávno někdo bydlel.

Když vyvlékla drátěnou kličku ze sloupku plotu, začala tentokrát vidět věci, kterých si předtím nevšimla. Byla tak přesvědčená o tom, že dům je opuštěný, že přehlédla nenápadné náznaky něčí přítomnosti. Někdo byl v zahradě před nimi nebo po nich. Nebo s nimi. Tráva byla slehlá na jiných místech, než kudy chodila Kateřina se svou dcerou. Třešně byly otrhané do výše natažené ruky. V trávě někdo ztratil kapesník. Kateřina

ho zvedla a zběžně si prohlédla iniciály vyšité stříbrnou nití, prsty přejížděla po jednoduchém lemování ve tvaru vln. Písmena vypadala jako velké W a vykroužené L. Nebo z obrácené perspektivy jako vykroužené J a velké M? Se samozřejmostí, která ji samotnou překvapila, zastrčila kapesník do kapsy sukně. Vykročila do míst, kde se svou dcerou nikdy nebyla, až dozadu za louku k vysokému živému plotu z rododendronů. Zahrada domu se totiž opravdu proměnila v louku plnou lučnicích květů a trav. Nekultivovaná, divoká, nešlechtěná louka s barevnými kvítky. O to víc se Kateřina podivila, když objevila upravený záhon s řádky mrkvi, kedluben, fazolí a salátu. Byl v nejodlehlejší rohu zahrady, schovaný a oddělený od louky podlouhlým altánem z přelomu století. Altán byl obrostlý keři šeříku, v kovových prutech rozpoznávala stejné motivy květin jako na domě. Našla zde nedopalky cigaret a zmuchlaný kus novin se včerejším datem. Někdo v tomto místě dokonce sestříhal odkvetlé laty šeříků. Proč by někdo něco takového dělal?

Pomalou se otočila směrem k domu. Byl naprostý klid, letní večer, ticho. Dlouho tam tak stála. Dívala se z jednoho okna do druhého. Čekala. Čekala na tvář, kterou ten den dopoledne zahlédla. Cítila nervozitu, netrpělivost a napětí, ale neměla strach. V prostoru zahrady si připadala v bezpečí. Dlouho se dívala do okna, z něhož na ni ta tvář shlížela. Začalo se stmívat. A potom jako by k ní ten dům promluvil. Zaslechla bouchnutí dveří a kroky v podpatcích na kamenné podlaze. Dokonce jako by slyšela hlasy, jeden mužský a jeden ženský. Mluvily vzrušeně, o něčem diskutovaly, chvílemi mluvily zároveň, rozhovor byl zakončen krátkým ženským monologem bez odpovědi. Potom zase bouchnutí dveří. Zdálo se jí, že poznává Griegův klavírní koncert a moll. Mohutné, podmanivé, táhle plynoucí tóny. Klavír právě vystřídal violoncello a rozehrál ústřední motiv. Bylo to jen pár taktů, než se jehla gramofonu zadrhla o desku. Kateřina si přitiskla dlaně na uši, protože ten zvuk byl ostrý, kousavě drásavý. A ticho. Naprosté ticho. V domě se zase nic nehýbalo, okna zůstala prázdná, zvuky se

ztratily tak náhle, jak se v tom letním večeru zjevily. Celé to trvalo sotva minutu. Kateřině přeběhl mráz po zádech. Podívala se na hodinky a zjistila, že už je skoro devět. Za hodinu chtěla její paní na hlídání odejít domů. Rychle došla k místu, kde Kačenka trhala jahody, a vzala panenku, kterou tady dopoledne zapomněly a která tam pořád ještě ležela. Když se z chodníku ještě jednou podívala směrem k domu, zdálo se jí, že v jednom z oken nahoře pod střechou vidí světlo. Slabé a roztřesené světlo svíčky. Potom světlo zhaslo a dům upadl do temnoty.

„Dy se vlátíš?“ Kačenka svírala telefon a mluvila se svým tátou. Každý večer, když nebyl doma, mu před spaním telefonovaly, a tak uměla telefonovat a hlasu ze stříbrného sluchátka dobře rozuměla. Moc toho nenamluvila, spíš se jen usmívala. Mluvil hlavně on. Pokaždé jí vyprávěl o svém dnu jako o příběhu z pohádky a ona poslouchala. Když se zeptala, kdy se vrátí, byl to signál, že ji už telefonování nebaví a že už chce jít spát. Tu otázku uměla vyslovit ještě dřív, než se naučila pojmenovat části těla, druhy jídel a různá oblečení. Podala telefon Kateřině, usadila se jí na klín a začala svlékat plyšovou kočku, které Kateřina ušila halenku a kalhoty. Kačenčinu ponožku používaly jako čepičku.

„Kdy se vrátíš?“ zeptala se i Kateřina, ačkoli věděla, co jí odpoví. O včerejším podivném setkání v zahradě cizího domu se Hynkovi nezmínila. Vlastně ani nevěděl, že tam někdy chodívají. Když se v pátek v noci vracel na víkendy domů, podnikali celodenní výlety do okolí a snažili se trávit co nejvíc času společně. V pondělí ráno zase odjížděl. Na povídání o detailech ze všedního dne nebyl čas. Kateřina však byla rozhodnutá, že Hynkovi o té tváři za oknem poví, až se vrátí. Rozloučili se s tím, že se druhý den v noci uvidí, a když Kačenka usnula, Kateřina zasedla ke svému psacímu stolu. Pracovala v noci pro literární časopis. Redigovala texty a po e-mailu vedla rozhovory s literárními osobnostmi. Potom je

krátila, diskutovala o nich po telefonu s kolegou a nemusela kvůli práci téměř vycházet z domu. Zvykla si spát pět hodin denně. Sáhla po první knize na polici, kam odkládala ty, které zrovna četla nebo chtěla číst. První kniha z patnáctisvazkového souboru sebraných děl. A nějaké další knihy napsané na psacím stroji na průsvitném papíře a svázané do černých desek. To, co se jí stalo při snaze začít poslední z rozhovorů, ještě nezažila.

„Znáte mé dílo?“ zeptal se jí Autor, když se s ním poprvé setkala v kavárně *Pošta* naproti divadlu, zatímco Kačenka spala v kočárku. Rozhovor s tímto Autorem chtěla udělat klasickým způsobem, ne po e-mailu. Chtěla ho vidět a poznat. Neodmítl ji, jako doposud odmítal jiné časopisy. Doposud se nikomu nepodařilo udělat s ním rozhovor. Byla to pro Kateřinu velká šance. Nechtěla to pokazit. Věděla, že má hodinu čas, než se dcera probudí.

„Samozřejmě,“ odpověděla okamžitě, i když z jeho beletrie znala jen dva romány a jednu básnickou sbírku. Většinou to pro její otázky stačilo. Autor se trochu nedůvěřivě podíval směrem ke kočárku odstavenému kousek od nich vedle prázdného stolu, ale možná si to Kateřina jen namlouvala.

„Četla jste všechno, co jsem napsal?“ Soustředěně sledoval její tvář. Než mu stačila odpovědět, řekl, že si myslí, že všechno jistě nečetla, a že k rozhovoru svolí jedině pod tou podmínkou, že si přečte celé jeho dílo. Sehnul se pod stůl a k nohám jí přisunul dvě žluté plátěné tašky. Překvapeně rozevřela vytahaná ucha. Tašky byly plné knih. Chvilí nevěděla, jestli mu má říct, že si zamilovala jeho *Ulici jinotajů* a že z paměti umí polovinu básní ze *Zapomnění*. Nakonec neřekla vůbec nic. Autor zamával na obsluhu a rychle zaplatil za ně za oba. Když se zvedal, řekl, ať se mu ozve, až bude hotová.

„Hotová s čím?“ zeptala se udiveně.

„Až budete hotová s četbou,“ řekl téměř pobaveně. „Až přečtete všechno, co jsem napsal.“

Seděla tam po celou dobu, co Kačenka spala. Na knihy se ani nepodívala, jen sledovala ty dva látkové balíky u svých

nohou. Přemýšlela, jestli nemá rozhovor zrušit. Zvažovala, co by to znamenalo pro ni, pro časopis, pro Autora. Autor byl velmi známý, to ano, ale nikdy nebyl populární literární celebrita. Jeho knihy se staly nezpochybnitelnou součástí literárního kánonu. Dostala za úkol, aby ho našla, aby ho zkontaktovala, aby ho předvedla veřejnosti v autentickém rozhovoru. Až doteď všechno skvěle klapalo. *Na popel tě spálím / jako když pálím rukopis / vyhmataný do tvých zad.* V poezii z mladých let byla zašifrovaná obava z budoucího čtenářského nepochopení. Tenkrát to však bylo vnímáno jako atraktivní kacířství nadaného básníka. Psal čtyřicet pět let, z poezie přestoupil na romány a novely, a čtenáři ho četli s nejednoznačnými pocity. Nemilovali ho a nehltali jeho knihy, a přesto si udržoval jejich zájem jako žijící klasik. Naskládala knihy pod kočárek, zbytek si dala do batohu. Rozhodla se, že rozhovor nezruší. Večer zavolala do redakce a odevzdání rozhovoru odložila o měsíc.

Potřetí v tom týdnu vyvlékla drátěnou kličku ze sloupku plotu a vešla do zahrady. Narychlo zorganizovala hlídání pro spící Kačenku a vykradla se z domu. Rychle, ve staré kožené bundě, jen na hodinu, jak šeptem ujistila paní na hlídání, než za sebou tiše zaklapla dveře bytu. Setkání s Autorem jí nedávalo klid, stejně jako jí nedávala klid tvář za oknem a ty zvláštní zvuky z domu. Od určitého dne se nepoznávala. Sama nevěděla, kde se v ní ta zvědavost bere a kde se v ní bere odvaha znovu sem vstoupit, navíc v noci, navíc v mlze. Na město padla mlha jako z anglického románu. Rozklížila světlo pouličních lamp, zpomalila projíždějící auta, utlumila zvuky města, zvýraznila Kateřinin dech. Byla to mlha po deštivém letním předvečeru a mísila se s výparry z mokrých, horkých silnic. Dům tady stál ve své temnotě a opuštěnosti a tma propouštěla jen jeho siluetu. Jinak nebylo z ulice vidět vůbec nic. Kateřina zabrala za kliku hlavních dveří. Dveře nepovolily. Zkusila to znovu, silněji, ale dveře byly zamčené.

Klika byla zrezavělá a chladila. Plátky zoxidovaného kovu se jí nalepily na zpocenou ruku. Otrhla ji do bundy, chvíli přemýšlela a potom se vydala do zadní části zahrady. Byla rozhodnutá, že se chce do domu podívat, a tak ji zamčené vstupní dveře nemohly odradit. Stála před prosklenými dveřmi na terasu a poslouchala. Dům byl tichý. Zkusila kliky obou dveří. I tady bylo zamčeno. Spojila dlaně a sepnula sva-ly v jedné paži. Loktem prorazila skleněnou tabulku. To proto si vzala koženou bundu. Aby se neporanila. Přesně tak si to představovala, když sem v té mlze přicházela. Představovala si, jak proráží tabulku skla loktem. Představovala si, že ve dveřích na terasu je zevnitř zastrčený klíč. Že do proraženého okna strčí ruku a že klíčem otočí a vejde do domu. Stála na terase a poslouchala. Ticho. U jejích nohou ležely střepy, opatrně přešlápla, sklo se pod její váhou dál drtilo. Strčila ruku do rámu s proraženým sklem. Nahmatala klíč. Otočila jím. Vešla do domu a pomalu za sebou zavřela. Teď, když se do domu skutečně dostala, neslyšela jen ticho, ale také bušení svého srdce. Rychlé a divoké jako podpatky na kamenné podlaze. Nadechla se a vydechla. Stála ve velkém prostoru a víc nedovedla určit. Z kapsy kalhot vyndala baterku. Prostor byl tak obrovský, že se světlo nedotýkalo stěn. Podlaha byla z šachovnicové dlažby. Bílá. Černá. Nebyl tady žádný nábytek, podlahu pokrývala jemná vrstva prachu, který se ve světle baterky vířil. Nebylo cítit vůbec žádnou vůni. Nebylo slyšet téměř nic. Jen to srdce. Kateřina se soustředila především na zvuky a na pohyb. Přejížděla světlem baterky po prostoru a čekala, co uvidí a co uslyší. Nic.

Pomalou tápala v prostoru, až došla ke schodišti. Místnosti v přízemí ji nezajímaly, protože se chtěla dostat hlavně do prvního patra, k oknu do zahrady. Schody s vysokým stropem ji přivedly do menší chodby, na jejímž konci uviděla okno. Ne, to nebylo to okno. Po obou stranách chodby byly dvojce dveře. Kateřina se zorientovala a prstem strčila do dveří, které byly pootevřené. Okno z této místnosti vedlo do zahrady. Dveře trochu zavrzaly, potom jako by se o něco zastavily. Kateřininy